

lumun hiyerarşisine uygun davranmak vb. yer almaktadır. Bu ilkelere bir yansıması olan **Kendin Seç Dağında** adlı bir de masal kitabı yazan Taşkiran'ın kitapları çok başarılı bulunduğu için darbe yılları 1960 ve 1980'lerde yeniden basılmıştır. Askeri müdahalelerin kendi dönemleri içinde ne ifade ettikleri, hangi toplumsal politikaları izledikleri ayrıca ele alınması gereken bir konudur; ama her durumda bu dönemlerin, başlangıçta ortaya atılan ideolojik hedeflerin restorasyonuna elverişli ortam sundukları da ortadadır.

Türkiye'de çeviri çocuk ve gençlik edebiyatının gelişimi de bu toplumsal ve kültürel çerçeve içinde ele alınmalıdır. Bilindiği gibi 1930'lu yılların sonlarında başlatılan geniş bir çeviri seferberliğiyle dünya çocuk edebiyatının klasikleri bir bir Türkçe'ye çevrilmiştir. Sonraki dönemlerde yayınevlerinin yaptığı çocuk ve gençlik yayınları büyük ölçüde ilk dönem çevirilerine dayanmıştır. Aynı klasik yapıtlar farklı yayınevlerince, farklı çevirmen ve editörlerce sayısız kere yeniden düzenlenerek yayımlanmıştır. Çocuk klasikleri yayınlarına bakıldığında eksiksiz metinlere az rastlanmaktadır. Yayınların çoğu kısaltılmış, uyarlanmış, değiştirilmiş versiyonlardır. Pek az üründe çevirmen adına, özgün metne ilişkin kaynak bilgilerine rastlıyoruz. Bazı kitaplarda da "Hazırlayan" ibaresiyle bir editör adı verilmektedir. Bu nedenle bu yapıtların ne derece çeviri oldukları, özgün metnin yapısını ne ölçüde doğrudan aktardıkları kuşkuludur. Böyle bir aktarım süreci, doğal olarak yerlileştirmeyi de beraberinde getirecektir. Çeviri araştırmaları için önemli bir alan olarak karşımıza çıkan bu yayının etkinliği, bu yapıtların Türkiye'deki edebiyat anlayışının ve alışkanlıklarının dış kaynaklı edebiyata eksiksiz yansımış olduğu anlamına gelir. Ancak bu yolla gerçekleştirilen bir yerlileştirme, Türkiye toplumunun geleneklerinin bu edebiyata yansıdığı anlamına gelmiyor; tersine modernizm anlayışının benimsediği hedeflerin bu yayının etkinliğini denetlemesi söz konusu burada.

Çocuk edebiyatı zaman içinde Türkiye kültür yaşamının girdiği farklı kulvarlara karşın hep aynı belirlenme içinde kalmıştır. Hep egemen politik anlayışın gelecek kuşaklara yaptığı yatırımın aynası olmuştur. Çocuğun bağımsızlığı ve kendi gerçekliği hep dışarda kalmış ve edebiyata çocuk bakışı ve dolaysız çocuk gerçekliği bir türlü girememiştir. Devlet düzeyinde değilse bile toplumsal katmanlarda politik yönelişlerin değiştiği 70'li ve 80'li yıllarda çocuk